

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Palkkojen muutos ja kokonaistaloudellinen kehitys

Jukka Railavo
Suomen Pankki
10.12.2013

Palkkalaskelmia yleisen tasapainon mallilla

- Taloudenpitäjät tekevät päätökset preferenssiensä mukaisesti.
- Hintojen ja nimellispalkkojen sopeutumiseen liittyy jäykkyyksiä.
 - Myös pääomankannan sopeutuminen on hidasta.
- Työmarkkinoiden kilpailu on epätäydellistä
 - samoin hyödykemarkkinoiden.
 - mitä enemmän kilpailua, sitä alhaisempi hinta ja suurempi tuotanto.
 - kilpailullisuuden aste määrää työn hinnan ja työllisyyden.
- Mallissa kaikki markkinat ovat aina tasapainossa
 - palkka on yksi markkinat tasapainottava hinta.

Vaihtoehtoisia palkkakehityksiä

- Työmarkkinoiden kilpailullisuuden muuttuminen
 - BoF Online 5/2005
- Työn tuottavuuden muutos
 - BoF Online 5/2005
- Vientikysynnän suotuisat näkymät
 - BoF Online 6/2008
- Hinta- palkkakerre
 - Vaihtoehtoislaskelma
 - Euro&Talous 3/2011

Työmarkkinoiden kilpailullisuuden väheneminen

- Työntekijöiden hinnoitteluvoima kasvaa pysyvästi
 - palkka mark-up nousee.
- Nimellispalkkojen nousuvauhti kiihtyy tilapäisesti (2 vuotta, 1 %) kun talous sopeutuu uuteen vähemmän kilpailulliseen tasapainoon.
- Yritysten kustannukset nousevat ja ne siirtyvät kuluttajahintoihin hintajäykkyyksien mukaisella viiveellä
 - Inflaatio kiihtyy tilapäisesti, hintataso nousee pysyvästi.
- Työllisyys ja tuotanto jäävät pysyvästi alemmalle tasolle.
- Reaaliansiot nousevat vähemmän kuin nimellisansiot.
- Kulutuksen heikkeneminen johtuu odotetuista tuloista eivät vain kunkin ajankohdan tulokehityksestä. Palkkasumma pienenee työllisyyden laskun seurauksena.
- Investoinnit supistuvat kun pääomakanta sopeutuu uuteen alempaan tuotannon tasoon.
- Ulkomaankauppareaktiot pieniä. Kilpailukyky heikkenee, mutta myös tuonti reagoi.
- Julkisen sektorin tasapaino heikkenee. Julkisen sektorin palkat seuraa yksityisen sektorin palkkoja. Myös veropohjat laskevat.

Työn tuottavuuden muutos

- Teknisen kehityksen koheneminen mahdollistaa muutoksen palkkojen kasvuvauhdissa.
- Palkat nousevat jäykkyyksiensä mukaan.
- Yksikkötyökustannukset laskevat lyhyellä aikavälillä. Yritykset ottavat huomioon tulevat kustannukset hinnoittelussa
 - Kuluttajahintainflaatio nousee.
- Reaalinen ansiotaso nousee nimellistä vähemmän.
- Työllisyys ei muutu, sillä tuotannon tason nousu perustuu tuottavuuden nousuun.
- Muutokset yksityisessä kulutuksessa ovat seurausta reaaliansioiden muutoksesta.
- Investointien reaktio on voimakas pääomakannan sopeutuessa uudelle tasolle.

Palkankorotuksen kokonaistaloudelliset vaikutukset

- Palkat määräytyvät työmarkkinoilla aiemmasta poikkeavalla tavalla
 - kilpailullisuuden muutos.
 - negatiivisia vaikutuksia
 - tuotanto ja työllisyys heikkenevät pysyvästi.
- Tuottavuuden nousuun perustuva palkkojen nousu
 - lisää työllisyyttä ja tuotantoa.
 - nostaa reaali-palkkoja.

Palkankorotuksen kokonaistaloudelliset vaikutukset (2)

Työmarkkinoiden kilpailullisuus	Vuosi 1	Vuosi 2	Pitkä aikaväli
ANSIOTASO	1.0	1.0	
BKT	-0.3	-0.4	-1.3
TYÖLLISET	-16 000 (-0.6)	- 30 000 (-.5)	-1.3
CPI	0.2	0.4	

Teknologiasokki	Vuosi 1	Vuosi 2	Pitkä aikaväli
ANSIOTASO	0.9	0.9	
BKT	1.2	-0.2	2.0
TYÖLLISET	9 000 (0.2)	-3 000 (-.5)	0.0
CPI	0.3	0.4	

Viennin kasvu nopeutuu tilapäisesti

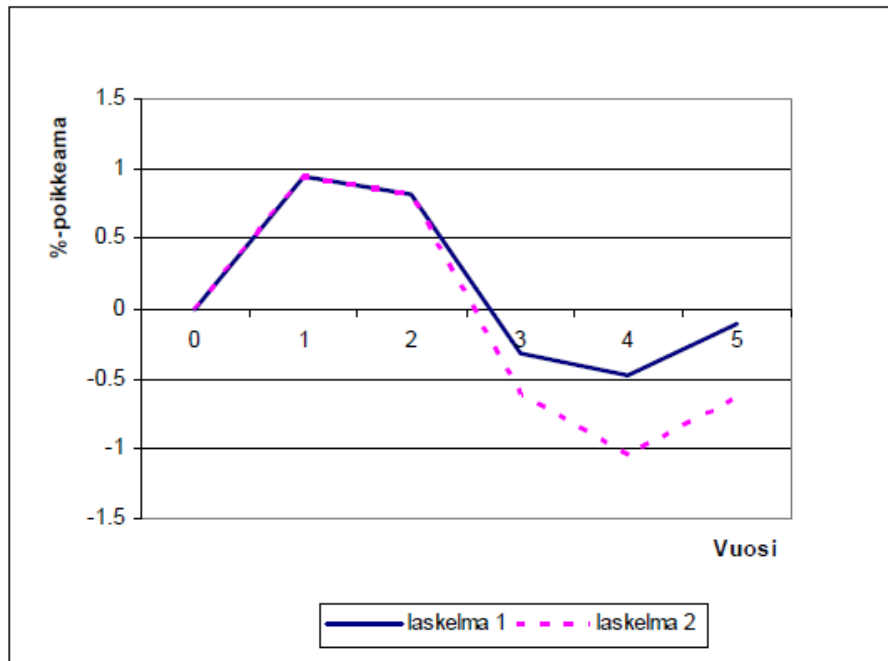
- Vientikysynnän häiriöt ovat tilapäisiä ja yllättäviä, mutta poistuvat hitaasti.
- Taloudenpitäjät odottavat niiden olevan pysyviä.
- Nimellispalkkojen nousu perustuu vientikysynnän nousuun
 - 4 % vientiä
 - 2 % palkkoja kumulatiivisesti kahtena vuonna.
- BKT 1 %
 - työlliset 21 000 (1 %).
 - inflaatio 1 % vuodessa.

Vientikysynnän vaihtelut

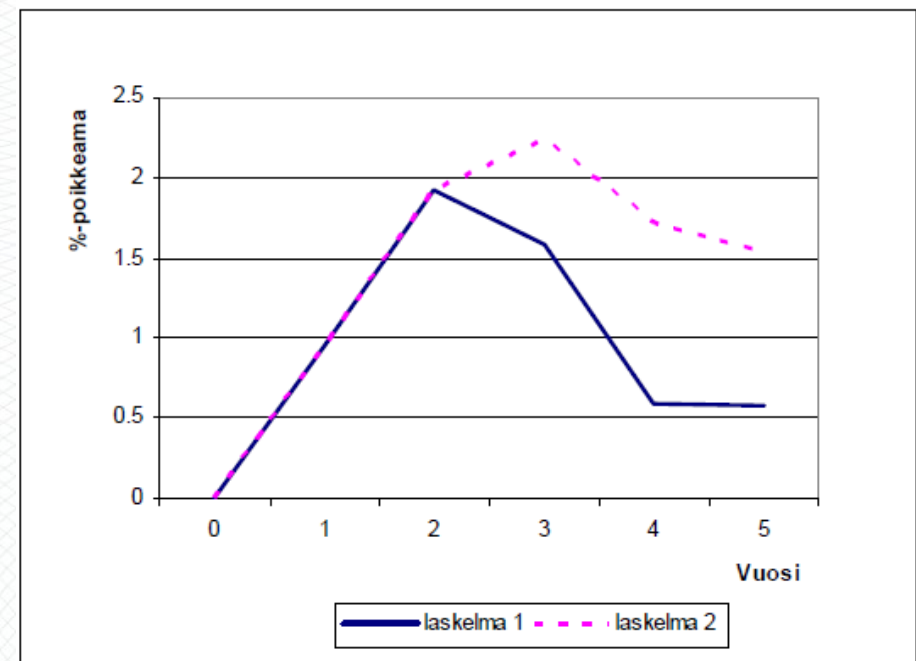
- Nimellis- ja reaaliarvojen vuoksi ulkoisen kysynnän vaihtelut voivat aiheuttaa suuria kokonaistaloudellisia heilahteluja
 - jos odotetaan pysyvää paranemista, niin tulo – ja tuotanto-odotukset kohenevat.
 - yllätykselliset negatiiviset sokit johtavat pitkälliseen sopeutumisprosessiin.
- Vaikutukset riippuvat nimellispalkkojen sopeutumismuutoksista.

Palkkojen sopeutuminen

Kuvio 1. Kokonaistuotannon (BKT) tason poikkeamat perusurasta

Kuvio 2. Nimellispalkkojen tason poikkeamat perusurasta

Kotimaiset hinta ja palkkapaineet voimistuvat

- Tilapäinen palkkojen nousuvauhdin kiihtyminen.
- Kilpailullisuuden heikkeneminen työmarkkinoilla.

	2011	2012	2013
Ansiotaso	0.4	0.9	1.1
BKT	-0.1	-0.6	-0.6
Työlliset	-2 000	-20 000	-40 000
CPI	0.2	0.8	0.5

LOPPU